

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою
Кам'янець-Подільського національного
університету імені Івана Огієнка

„29” серпня 2019 р., протокол № 8

Голова вченої ради С.А. Копилов

Введено в дію наказом ректора від

„29” серпня 2019 р., № 78-02

КОНЦЕПЦІЯ

**ВИХОВНОЇ РОБОТИ В КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОМУ
НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА**

Кам'янець-Подільський
2019

*Наш університет український по духові й устроєві, а
наша мета і науковий дослід, і виховання молоді.*

Іван Огієнко

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Становлення демократичної, правової та соціально зорієнтованої держави органічно пов'язане зі становленням громадянського суспільства в Україні, що передбачає суттєву трансформацію світоглядних орієнтацій та самосвідомості народу.

Важливою соціальною інституцією, що здатна забезпечити формування національної еліти як запоруки успішного розвитку держави, є вища освіта, яка забезпечує здобуття фахової освіти, формування особистості шляхом патріотичного, правового та екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити й самоорганізовуватися в сучасних умовах.

Одним із головних пріоритетів, органічною складовою освіти є національне виховання. Його мета – виховання свідомого громадянина, патріота, набуття молоддю соціального досвіду, високої культури міжнаціональних взаємовідносин, формування у молоді потреби та вміння жити в громадянському суспільстві, духовності та фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, трудової, екологічної культури. Досягнення мети виховання можливе за умови комплексного підходу і залучення до цієї роботи науково-педагогічних працівників закладу вищої освіти, органів студентського самоврядування, громадських об'єднань студентської молоді.

Концепція виховної роботи в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (далі – Концепція, Університет) визначає ціннісні орієнтири, основні завдання, принципи, напрями та шляхи реалізації виховної роботи в Університеті.

Концепцію розроблено відповідно до законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту»; Державної національної програми «Освіта» (Україна XXI століття), затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 03 листопада 1993 р. № 896; Національної доктрини розвитку освіти, затвердженої Указом Президента України від 17 квітня 2002 р. № 347/2002; Стратегії національно-патріотичного виховання, затвердженої Указом Президента України від 18 травня 2019 р. № 286/2019; Концепції національного виховання студентської молоді, ухваленої Колегією Міністерства освіти і науки України від 25 червня 2009 р. (протокол № 7/2-4); Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 16 червня 2015 р. № 641, Статуту Університету.

II. ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ ТА ЗАВДАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ

2.1. Національне виховання в Університеті є невід'ємною складовою освітнього процесу. Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору.

Формування ціннісних орієнтирів студентської молоді Університету здійснюється на прикладах героїчної боротьби українського народу за самовизначення і творення власної держави, ідеалах свободи, соборності та державності.

Основними ціннісними орієнтирами виховного процесу в Університеті є:

- *національні (суспільно-державницькі) цінності*: незалежність України, національна ідентичність, національна самосвідомість, соборність, воля, гідність, рівність прав і свобод громадян;
- *духовні цінності українського народу*: національна самобутність, ментальність, культура, мова, віра, родина та ін.;
- *загальнолюдські цінності*: гуманізм, толерантність, права людини, істина, гідність, чесність, справедливість, повага до інституту сім'ї, турбота, повага до себе та інших людей, утвердження здорового способу життя та ін.;
- *соціально-політичні цінності*: свобода слова, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови та культури, патріотизм, шанобливе ставлення до навколишнього природного середовища, повага до законів України, рівність, соціальна активність і громадянська відповідальність.

2.2. Основними завданнями національного виховання в Університеті є:

- формування духовно-інтелектуальної нації для забезпечення інноваційного розвитку національної економіки України та підвищення її конкурентоспроможності;
- формування національної свідомості та національної ідентичності, утвердження поваги до Української держави та її законів, формування громадянської відповідальності, правової самосвідомості, духовності та культури, виховання особистої ініціативності та самостійності, толерантності у поведінці та відносинах;
- формування правової культури, поваги до Конституції та законів України, державних символів і національних святинь;
- сприяння формуванню політичної свідомості та демократичної політичної культури;

- створення необхідних умов для реалізації студентською молоддю своїх здібностей і талантів;
- сприяння набуттю молоддю соціального досвіду, успадкування духовних та культурних надбань українського народу, цінностей і традицій Університету;
- утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах;
- розвиток екологічної культури, розуміння гармонії між людиною і природою;
- збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства та ін.

III. ПРИНЦИПИ ВИХОВАННЯ

3.1. Виховання студентської молоді ґрунтується на таких принципах:

- *принцип національної спрямованості*, що передбачає формування національної самосвідомості, виховання любові до рідної землі, українського народу, шанобливого ставлення до його культури; поваги до культури всіх етносів, які населяють Україну; здатності зберігати свою національну ідентичність, пишатися приналежністю до українського народу, брати участь у розбудові та захисті своєї держави;
- *принцип самоактивності й саморегуляції* забезпечує розвиток у студентської молоді суб'єктних характеристик; формує здатність до критичності й самокритичності, до прийняття самостійних рішень; виробляє громадянську позицію особистості, почуття відповідальності за її реалізацію в діях і вчинках;
- *принцип полікультурності* передбачає інтегрованість української культури в європейській та світовий простір; здатності диференціювати спільне та відмінне в різних культурах, спроможності сприймати українську культуру як невід'ємну складову загальнолюдської культури;
- *принцип демократичності* визначає подолання авторитарного стилю виховання; забезпечення суб'єкт-суб'єктної взаємодії між викладачем і здобувачем вищої освіти; формування глибокого усвідомлення взаємозв'язку між ідеями свободи, правами людини і громадянською відповідальністю;
- *принцип природовідповідності* передбачає врахування багатогранної і цілісної природи людини, вікових та індивідуальних особливостей студентської молоді, їх психологічних, національних і регіональних особливостей;
- *принцип гуманізації* зумовлює сприйняття особистості здобувача вищої освіти як вищої соціальної цінності, створення умов для його особистісної самореалізації, забезпечення пріоритетності загальнолюдських цінностей;

– *принцип історичної та соціальної пам'яті* спрямований на збереження духовно-моральної і культурно-історичної спадщини українців і відтворює її у реконструйованих і осучаснених формах та методах діяльності;

– *принцип неперервності* передбачає забезпечення цілісності і наступності у вихованні, перетворення його в процес, що триває впродовж усього життя людини; органічне поєднання навчання і виховання;

– *принцип професійної спрямованості* має на меті вироблення професійно значущих якостей особистості та розвиток фахових здібностей здобувачів вищої освіти;

– *принцип індивідуалізації та диференціації* характеризується врахуванням в освітньому процесі індивідуальних особливостей фізичного, психічного та соціального розвитку особистості; застосування засобів впливу на особистість з урахуванням її індивідуальних фізичних і соціально-психологічних властивостей; стимулювання фізично-оздоровчої, предметно-практичної, навчально-пізнавальної, соціально-комунікативної, орієнтаційно-оцінної діяльності здобувачів вищої освіти;

– *принцип превентивності* передбачає забезпечення профілактики негативних проявів поведінки студентської молоді, формування позитивних соціальних установок, запобігання вживанню наркотичних речовин, різних проявів деструктивної поведінки та ін.;

– *принцип технологізації* передбачає послідовні науково-обгрунтовані дії науково-педагогічних працівників у виховному процесі та відповідно організовані ними дії здобувачів вищої освіти, підпорядковані досягненню спеціально спроектованої системи виховних цілей, що узгоджуються з психологічними механізмами розвитку особистості;

– *принцип міжпоколінної наступності* передбачає збереження для нащадків зразків української культури, етнокультури народів, які живуть в Україні.

IV. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

4.1. Реалізація завдань виховання в Університеті здійснюється за пріоритетними напрямками, зокрема:

4.1.1. Національно-патріотичне виховання.

Національно-патріотичне виховання студентської молоді – це комплексна системна та цілеспрямована діяльність щодо формування у здобувачів вищої освіти патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності та незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави. Найважливішим пріоритетом національно-патріотичного виховання є формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації.

В основі системи національно-патріотичного виховання студентської молоді – ідея зміцнення української державності як консолідаційного чинника розвитку українського суспільства та української політичної нації.

Мета національно-патріотичного виховання реалізується через систему таких виховних завдань:

- утвердження в свідомості та почуттях студентської молоді патріотичних цінностей, переконань і поваги до культурного та історичного минулого України;
- виховання поваги до Конституції України, законів та державної символіки України;
- підвищення престижу військової служби, культивування ставлення до військовослужбовця як до захисника Вітчизни, героя;
- усвідомлення взаємозв'язку між індивідуальною свободою, правами людини та її патріотичною відповідальністю;
- сприяння набуттю студентською молоддю патріотичного досвіду на основі готовності до участі в процесах державотворення, уміння визначати форми та способи своєї участі в життєдіяльності громадянського суспільства, спілкуватися з соціальними інститутами, органами влади, спроможності дотримуватися законів та захищати права людини, готовності взяти на себе відповідальність, здатності розв'язувати конфлікти відповідно до демократичних принципів;
- формування толерантного ставлення до інших народів, культур і традицій;
- утвердження гуманістичної моральності як базової основи громадянського суспільства;
- культивування кращих рис української ментальності, працелюбності, свободи, справедливості, доброти, чесності, бережного ставлення до природи;
- формування мовленнєвої культури;
- спонукання студентської молоді до активної протидії українофобству, аморальності, сепаратизму, шовінізму, фашизму.

Шляхи реалізації національно-патріотичного виховання:

- розробка науково-теоретичних і методологічних засад національно-патріотичного виховання студентської молоді, зокрема: включення проблематики національно-патріотичного виховання студентської молоді до тематики науково-дослідних робіт здобувачів вищої освіти, студентських наукових конференцій, круглих столів, культурно-просвітницьких заходів;
- вивчення потреб студентської молоді шляхом проведення соціологічних досліджень, опитувань, анкетування та ін.;
- підтримка та сприяння волонтерським проектам, іншій громадській діяльності та самоорганізації студентської молоді, спрямованої на заохочення молоді до благодійних соціальних, інтелектуальних та творчих ініціатив і проектів на благо України;

- створення умов для популяризації кращих здобутків національної культурної спадщини, героїчного минулого і сучасного українського народу, підтримки професійної та самодіяльної творчості студентської молоді;
- активне залучення до національно-патріотичного виховання студентської молоді ветеранів та учасників бойових дій на Сході України, членів сімей Героїв Небесної Сотні, бійців АТО/ООС та їхніх сімей, діячів сучасної культури, мистецтва, науки, спорту, які є носіями патріотизму та національної свідомості, виявляють активну громадянську позицію;
- залучення студентської молоді до участі в збереженні та підтримці єдності українського суспільства, у громадському русі задля миру та злагоди;
- сприяння спортивній і фізичній підготовці, спрямованій на утвердження здорового способу життя здобувачів вищої освіти з урахуванням принципів національно-патріотичного виховання;
- оновлення фондів бібліотеки Університету національно-патріотичною літературою, що висвітлює героїчну боротьбу українського народу за самовизначення та творення власної держави, визвольні змагання, ідеали свободи, соборності й державності та ін.

4.1.2. Інтелектуально-духовне виховання.

Інтелектуально-духовне виховання – це діяльність, що має на меті виховання інтелектуально-духовної культури особистості, здатної до саморозвитку, самовиховання та самовдосконалення.

Мета інтелектуально-духовного виховання реалізується через систему таких виховних завдань:

- розвиток пізнавального інтересу, творчої активності, мислення студентської молоді;
- виховання потреби самостійно здобувати знання та готовності до їх застосування у практичній діяльності;
- реалізація особистісного життєвого вибору та побудова професійної кар'єри на основі індивідуальних здібностей і компетентностей, набутих здобувачем вищої освіти у процесі навчання за відповідною освітньою програмою;
- виховання здатності формувати та відстоювати власну позицію, точку зору;
- виховання духовної культури особистості та формування особистісного світогляду як узагальненого світосприймання.

Шляхи реалізації інтелектуально-духовного виховання:

- розробка науково-теоретичних і методологічних засад інтелектуально-духовного виховання студентської молоді, зокрема: включення проблематики інтелектуально-духовного виховання студентської молоді до тематики науково-дослідних робіт здобувачів вищої освіти, студентських наукових конференцій, семінарів, круглих столів, диспутів;
- проведення заходів (лекцій, семінарів, круглих столів, майстер-класів, тренінгів, олімпіад, вікторин, брейн-рингів та ін.), спрямованих на

реалізацію інтелектуального виховання, розвиток інтелектуальних здібностей студентської молоді;

- створення умов для популяризації кращих здобутків національної духовної спадщини;

- проведення народознавчих заходів, виставок, конкурсів, спрямованих на формування духовної культури та утвердження духовних цінностей у студентської молоді;

- організація зустрічей з відомими випускниками університету, науковцями, письменниками, політиками, громадськими діячами та ін. (проект «Жива бібліотека»);

- організація тематичних екскурсій з відвідуванням об'єктів культурної спадщини України.

4.1.3. Громадянсько-правове виховання.

Громадянсько-правове виховання студентської молоді – це діяльність, спрямована на створення сприятливих умов для формування та розвитку у здобувачів вищої освіти: 1) громадянських компетентностей, що забезпечить розуміння та здатність реалізувати свої права в умовах демократії, відповідально ставитися до своїх прав та обов'язків, готовність відстоювати (захищати) права і свободи людини (громадянина), брати активну участь у суспільно-політичних процесах, а також усвідомлено забезпечувати захист, утвердження та розвиток демократії; 2) формування правової свідомості та активної правомірної поведінки.

Мета громадянсько-правового виховання реалізується через систему таких виховних завдань:

- формування здатності реалізувати свої права й обов'язки, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

- формування громадянської (державної), національної та культурної ідентичності; сприяння розвитку української мови, підвищення духовного рівня українського народу та усвідомлення його моральних норм;

- формування поваги до честі та гідності людини, до прав та свобод людини, здатність їх захищати;

- формування соціальної активності особистості, зокрема: готовності до участі в процесах державотворення, здатності до спільного життя та співпраці в громадянському суспільстві, готовності брати на себе відповідальність; здатності розв'язувати конфлікти відповідно до демократичних принципів, здатності до самостійного життєвого вибору на основі гуманістичних цінностей;

- формування політичної та правової культури засобами громадянської освіти, що забезпечує знання про політичні системи та владу на всіх рівнях суспільного життя, про закони та законодавчі системи; виховання поваги до Конституції України, законодавства, державної мови;

- формування громадянської відповідальності за суспільно-політичні процеси, набуття навичок здійснювати демократичне управління на місцевому рівні та участі громадян у веденні державних справ;
- формування інтеркультурного менталітету, сприйнятливості до культурного плюралізму, загальнолюдських цінностей, толерантного ставлення до інших культур і традицій;
- формування і розвиток критичного мислення й медіаграмотності, уміння їх практично застосовувати;
- формування активної життєвої позиції, здатності до громадських ініціатив і волонтерства;
- формування навичок конструктивної міжособистісної та суспільної взаємодії, що ґрунтується на взаємоповазі, обміні досвідом і співпраці;
- впровадження принципів солідарності та турботи про спільне благополуччя;
- формування правової свідомості, а саме сукупності правових уявлень, поглядів, переконань і почуттів, які визначають ставлення особистості до законів, регулюють її поведінку в конкретній правовій ситуації;
- формування поваги до держави і права;
- формування навичок правомірної поведінки; нетерпимого ставлення до правопорушень і злочинності;
- утвердження негативного ставлення до будь-яких форм насильства; активне попередження тенденцій до виявлення деструктивного націоналізму, проявів шовінізму, фашизму тощо;
- подолання у правовій свідомості та поведінці хибних уявлень, що сформувалися під впливом негативних суспільних явищ.

Шляхи реалізації громадянсько-правового виховання:

- розробка науково-теоретичних і методичних засад громадянсько-правового виховання студентської молоді шляхом включення проблематики громадянсько-правового виховання студентської молоді до тематики науково-дослідних робіт здобувачів вищої освіти, студентських наукових конференцій, семінарів, круглих столів, диспутів, культурно-просвітницьких заходів;
- формування громадянських компетентностей, а саме: громадянської свідомості, почуття гідності, відповідальності та обов'язку, громадянської мужності, готовності захищати Батьківщину, правосвідомості, громадянської активності, поваги до національних традицій та ін.;
- правова освіта здобувачів вищої освіти в частині розуміння та вміння реалізовувати власні конституційні права й обов'язки;
- активне залучення до громадянсько-правового виховання студентської молоді науковців, представників правоохоронних органів, соціальних служб, юристів та ін.;

- сприяння участі здобувачів вищої освіти в управлінні Університетом у порядку, встановленому Законом України «Про вищу освіту» та Статутом Університету;
- проведення профілактичної роботи щодо запобігання негативних проявів поведінки окремих здобувачів вищої освіти;
- активне залучення студентської молоді до волонтерської діяльності;
- моніторинг (соціологічні дослідження, опитування, анкетування) ефективності громадянсько-правового виховання здобувачів вищої освіти в Університеті;
- формування здатності зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку і ведення здорового способу життя;
- формування загальних компетентностей, передбачених стандартами вищої освіти для кожної спеціальності/освітньої програми;
- формування медіакультури студентської молоді;
- вивчення світового педагогічного досвіду, адаптація кращих прикладів громадянського виховання та освіти.

4.1.4. Моральне виховання.

Моральне виховання студентської молоді – це діяльність, що має на меті формування стійких моральних якостей, потреб, почуттів, навичок і звичок поведінки на основі ідеалів, норм і принципів моралі, участі у практичній діяльності.

Мета морального виховання реалізується через систему таких виховних завдань:

- формування моральних цінностей, а саме: 1) загальнолюдських (добро, правда, любов, чесність, гідність, краса, мудрість, справедливість); 2) національних (патріотизм, почуття національної гідності, історична пам'ять тощо); 3) громадянських (права і свободи людей, обов'язки перед іншими, повага до закону тощо); 4) сімейних цінностей; 5) цінностей особистого життя;
- виховання моральних якостей, а саме: 1) світоглядної переконаності, цілеспрямованості, обов'язку, відповідальності, гуманізму, патріотизму, інтернаціоналізму; 2) ініціативності, енергійності, наполегливості, самостійності, обов'язковості; 3) витримки, стриманості, ввічливості, володіння собою; 4) діловитості, уміння вибудовувати моральний досвід особистості; 5) здатності до самооцінки, самокритичності, вимогливості до себе, справедливого ставлення до інших; 6) професійного обов'язку, професійної честі, професійної гордості та професійної етики;
- формування моральних почуттів студентської молоді, їх переконань та поведінки, гуманних відносин, товариської взаємодопомоги, відповідальності у взаєминах;

Шляхи реалізації морального виховання:

- створення умов для творчої самореалізації студентської молоді в Університеті через її залучення до роботи в гуртках, клубах, творчих колективах, спортивних секціях;
- проведення роз'яснювальної роботи зі студентською молоддю щодо норм моральної поведінки;
- формування емоційно-позитивного стилю взаємин у системі викладач-студент;
- побудова відносин довіри, взаємоповаги, відповідальності, взаємовимогливості;
- самовиховання особистості;
- проведення просвітницької роботи для запобігання проявам агресії та насильства, зокрема насильства в сім'ї;
- залучення студентської молоді до практичної суспільно-політичної, трудової та культурно-масової діяльності;
- проведення заходів, спрямованих на популяризацію сімейних цінностей, материнства та батьківства, підвищення соціального статусу жінок тощо.

4.1.5. Естетичне виховання.

Естетичне виховання студентської молоді – це діяльність, що має на меті формування в майбутнього фахівця естетичної культури – здатності особистості до повноцінного сприймання, розуміння прекрасного в мистецтві та дійсності, прагнення й уміння будувати своє життя та діяльність за законами краси.

Мета естетичного виховання реалізується через систему таких виховних завдань:

- формування розуміння культурного та мовного різноманіття;
- формування естетичних понять, переконань, здатностей розуміти прекрасне, естетично оцінювати факти, явища, процеси;
- формування у студентської молоді естетичних поглядів, смаків, які ґрунтуються на українських народних традиціях і кращих надбаннях європейської та світової культури;
- розвиток естетичних потреб і почуттів, художніх здібностей та творчої діяльності;
- формування потреби і здатності створювати прекрасне в житті та мистецтві на основі розвитку власних творчих здібностей, опанування знань і вмінь у певному виді мистецтва; вироблення вмінь примножувати культурно-мистецькі надбання народу, відчувати і відтворювати прекрасне у повсякденному житті.

Шляхи реалізації естетичного виховання:

- створення в Університеті естетично оформлених навчальних кабінетів, аудиторій, рекреаційних зон відпочинку тощо;

- створення умов для творчої самореалізації студентської молоді в Університеті, зокрема, шляхом її залучення до роботи в гуртках художньої самодіяльності, танцювальних колективах, театральних студіях;
- сприяння організації відвідування музеїв, театрів, кіно; зустрічей з художниками, письменниками та ін.;
- забезпечення естетичної культури заходів, які проводяться в Університеті;
- проведення бесід, лекцій на етичні теми;
- організація та проведення театралізованих виступів, концертів та ін.;
- дотримання культури зовнішнього вигляду учасників освітнього процесу в Університеті;
- створення сприятливого морально-психологічного клімату в Університеті.

4.1.6. Екологічне виховання.

Екологічне виховання – це педагогічна діяльність, спрямована на формування у студентів екологічної культури, мислення, свідомості та відповідальності.

Мета екологічного виховання реалізується через систему таких виховних завдань:

- формування основ глобального екологічного мислення та екологічної культури;
- оволодіння знаннями та вміннями раціонального природокористування;
- виховання почуття відповідальності за збереження природи як національного багатства;
- формування екологічної компетентності студентів як передумови неперервної екологічної освіти та виховання;
- виховання готовності до активної екологічної та природоохоронної діяльності.

Шляхи реалізації екологічного виховання:

- розробка науково-теоретичних і методологічних засад екологічного виховання студентської молоді, зокрема: включення проблематики екологічного виховання студентської молоді до тематики науково-дослідних робіт здобувачів вищої освіти, студентських наукових конференцій, семінарів, круглих столів, диспутів;
- проведення роз'яснювальної роботи зі студентською молоддю щодо закономірностей розвитку природи та суспільства; подолання споживацького ставлення до природи як джерела матеріальних благ; розуміння сучасних проблем навколишнього середовища й усвідомлення їх актуальності для людства;
- підтримка та сприяння волонтерським проектам, іншій громадській діяльності та самоорганізації студентської молоді, спрямованої на заохочення молоді до екологічних проектів та ініціатив;

– активне залучення до екологічного виховання студентської молоді науковців, представників природоохоронних служб, екологічних інспекцій, юристів та ін.

4.1.7. Трудове виховання.

Трудове виховання – процес формування потреби в праці та сумлінного, творчого ставлення до неї, гордості за свою професію, високих моральних і професійних рис громадянина, працівника, фахівця, вироблення вмінь і навичок культури праці.

Мета трудового виховання реалізується через систему таких виховних завдань:

- формування особистості, що свідомо та творчо ставиться до праці в сучасних умовах;
- формування почуття господаря та господарської відповідальності;
- розвиток уміння самостійно та ефективно працювати;
- сприяння саморозвитку особистості;
- психологічна підготовка до професійної діяльності.

Шляхи реалізації трудового виховання:

– розробка науково-теоретичних і методологічних засад трудового виховання студентської молоді, зокрема: включення проблематики трудового виховання студентської молоді до тематики науково-дослідних робіт здобувачів вищої освіти, студентських наукових конференцій, семінарів, круглих столів, диспутів;

- належний рівень організації освітнього процесу;
- проведення роз'яснювальної роботи зі студентами, що мають низький рівень мотивації до навчання, пропуски навчальних занять;
- проведення круглих столів, тренінгів, бесід, майстер-класів для студентської молоді спільно з центрами зайнятості;
- організація зустрічей з відомими випускниками Університету, науковцями, письменниками, політиками, громадськими діячами та ін. (проект «Жива бібліотека»);
- формування працелюбності особистості, відповідальності за свої дії;
- сприяння працевлаштуванню студентів у позанавчальний час та ін.

4.1.8. Фізичне виховання та утвердження здорового способу життя.

Фізичне виховання – система соціально-педагогічних заходів, спрямованих на зміцнення здоров'я, загартування організму, гармонійний розвиток форм, функцій і фізичних можливостей людини, формування життєво важливих рухових навичок і вмінь.

Мета фізичного виховання реалізується через систему таких виховних завдань:

- виховання відповідального ставлення до власного здоров'я та здорового способу життя;
- формування знань і навичок фізичної культури в житті людини;
- забезпечення повноцінного фізичного розвитку студентів;

- фізичне, духовне та психічне загартування;
- формування потреби в безпечній поведінці, протидія та запобігання негативним звичкам, профілактика захворювань;
- популяризації переваг здорового способу життя, формування відповідальності за власне здоров'я та утвердження національної ідеї щодо соціально активної, фізично здорової та духовно багатой особистості;
- створення умов для активного відпочинку студентів.

Шляхи реалізації фізичного виховання:

- розробка науково-теоретичних і методичних засад фізичного виховання студентської молоді, зокрема: включення проблематики фізичного виховання та здорового способу життя студентської молоді до тематики науково-дослідних робіт здобувачів вищої освіти, студентських наукових конференцій, семінарів, круглих столів, диспутів;
- здобуття студентами знань з основ теорії, методики й організації фізичного виховання, спортивного тренування;
- проведення роз'яснювальної роботи зі студентами про переваги здорового способу життя та негативного впливу на здоров'я тютюнопаління, вживання алкоголю, наркотичних та інших токсичних речовин;
- проведення спортивних змагань, ігор, конкурсів, туристичних походів, бесід, майстер-класів для студентської молоді;
- організація зустрічей з відомими випускниками Університету, олімпійськими чемпіонами, чемпіонами Світу та Європи, заслуженими майстрами спорту України, заслуженими тренерами України, лікарями та ін.;
- забезпечення психологічного супроводу студентів, які є учасниками бойових дій або постраждали в районі проведення АТО/ООС, бойових дій чи збройних конфліктів;
- ефективне функціонування соціально-психологічної служби Університету.

V. УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ

5.1. Основними умовами реалізації Концепції є:

- удосконалення нормативно-правового та методичного забезпечення виховної роботи Університеті;
- системний і комплексний підхід до виховання студентської молоді, забезпечення взаємодії науково-педагогічних працівників Університету, кафедр, відділу навчально-виховної роботи і гуманітарної освіти, органів студентського самоврядування, інших структурних підрозділів Університету;
- організація та проведення круглих столів, науково-практичних, навчально-методичних семінарів, конференцій, тренінгів із залученням провідних науковців;
- сприяння створенню клубів та гуртків за інтересами, підтримка їх роботи;

- обговорення питань організації та стану виховної роботи на засіданнях вченої ради Університету, факультетів, кафедр;
- активізація роботи кураторів академічних груп студентів;
- підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Університету, керівників структурних підрозділів з організації та забезпечення освітнього процесу, наукової та науково-технічної діяльності;
- активізація діяльності органів студентського самоврядування, з-поміж основних завдань яких є участь в управлінні Університетом у порядку, встановленому Законом України «Про вищу освіту», Статутом Університету; участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, організації дозвілля, оздоровлення, побуту; проведення просвітницьких, наукових, спортивних, оздоровчих та інших заходів; участь у заходах (процесах) щодо забезпечення якості вищої освіти та ін.;
- удосконалення матеріально-технічної бази Університету, зокрема, шляхом модернізації навчальної та спортивної інфраструктури Університету, облаштування рекреаційних зон відпочинку тощо;
- вивчення кращого досвіду виховної роботи в структурних підрозділах Університету, інших закладах вищої освіти та його впровадження;
- співпраця Університету з органами державної влади, місцевого самоврядування, громадськими організаціями.

Необхідною умовою реалізації Концепції є обговорення її положень і завдань на засіданнях вченої ради Університету, факультетів, кафедр; проведення конференцій, круглих столів, семінарів, що дасть можливість актуалізувати окреслені цією Концепцією завдання та визначити конкретні заходи з їх реалізації.

5.2. Для ефективною реалізації Концепції створюється Рада з організації виховної роботи в Університеті, основними завданнями якої є:

- розроблення рекомендацій щодо планування виховної роботи в Університеті;
- розробка рекомендацій щодо організаційно-методичного забезпечення виховної роботи в Університеті;
- розробка рекомендацій щодо організації та проведення науково-методичних конференцій, семінарів, круглих столів, олімпіад, конкурсів тощо;
- сприяння активному обміну теоретико-методологічними аспектами системи національного виховання, новими підходами, формами і методами виховної діяльності.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Результатом впровадження Концепції має стати:

- створення ефективної виховної системи національного виховання молоді;
- забезпечення в молодого покоління розвинутої патріотичної свідомості та відповідальності, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про спільне благо, збереження та шанування національної пам'яті;
- зацікавленість молоді щодо служби в Збройних силах України, готовність до захисту України та виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України з метою становлення її як правової, демократичної, соціальної держави;
- утвердження в молодого покоління національних, духовних, загальнолюдських і соціально-політичних цінностей;
- зміцнення моралі, формування національних та європейських світоглядних позицій.

Керівник відділу
навчально-виховної роботи
і гуманітарної освіти

Л. В. Горчак